

Proprietar: Vad. Iul. LUDOVIC VAKAR

Inreg. la Tribunalul Ciuc, sub Nr. 11940-1938. Dos. No 27

CSIKI LAPOK

(ZIARUL CIUCULUI)

Redactor responsabil: VICTOR RÉSZEGH
Inginer-Agronom

Veni Sancte a rom. kath. főgimnáziumban.

Szeptember 10-én, a múlt vasárnap főgimnáziumunkban az ősi ünneppélyes Veni Sancte-val nyitották meg az 1939-40 i iskolai évet. Megtrappó volt látni a fegyelmessé, tömött sorokban ott álló 255 napbarátságos arcot ifjút, amint feszült figyelemmel hallgattak Papp János lelkésznek lelkés, tartalmas megnyitóját, melyben arra biztította őket, hogy az új, nehéz időben a régi hitűggyel sorakozzanak az intézet ezennél céljainak szolgálásába. Különösen lelkiükre kötötte, hogy a Gondviselő rájuk bízott talentumokat minden akadálytól legyőző buzgalommal és kitartással kamatoztatásuk, mert csak így lesznek mind szellemi, mind erkölcsi szempontból értékes tagjai az emberi közösségnek, hitű, áldozatkész, hasznos fiatal népünknek.

Ha valaha, úgy ma valóban helye van iskolában (s kint az életben is) a buzgó, bátorító szavaknak, mert a világháború lerázta óta sok viszonytárgyban átment lelkünk még nem nyitották meg kapukat a maihoz fogható, világtörténelmi jelentőségű, súlyos pillanatokban. A nagy események viharát megérzi az iskola kisgyermek, az élet zajától alvó uó világra is. Hiszen a rendkívül időtől szükségeszerűen követelt intézkedések igen szűkös és érzékeny érintik szokait az otthonokat is, aholon a fűs a nyári vakáció után kiröppentek. Nem lehet csendesíteni, ha az események forgatagában bizonyos fokú aggodalom, ideges nyugtalanság vesz erőt a lelkükben. De éppen ilyenkor van szükség az ősi falak közt élő hitnek a az iskolából kapott értékes vallásértelemmel egész erejére, hogy az egymásra torló órák események kösöt senki el ne vesszítse a fejét, hanem éppen most tudjon keményen helyt állni, tudjon dolgozni, tanulni, tudja mindenképpen a hitvallásos iskolai céljait megvalósítani: művelt fővé, művelt lelkűvé — egész emberré lenni. Az „Ora et labora” szóp jelzavá: ma az események megszelítára emelve kell a gyakorlatias kíváncsi: hasznosságukban imádkozni, mint valaha, s két kézzel dolgozni, mint soha másor. Ez a rendületlen hit és lelkiület, és a célkitűzés a legelőszobba zolaga a fenntaradásnak és a fejlődésnek.

De az eseményi lét, válság ember meg a jobb időben, a napvilágban nem lehet meg a Veni Sancte-ből sugárzó magasabbrendű energiát nélkül, hát hogy tudna megállni a Hőbőrszél készülő újabb világtárgyok részletekét vitárában! Avár lelkében, szívében, szellemében és szívében is mindig az ifjúság a Veni Sancte hágrományok, melyek szép imáját. Bizony ha most a nagy legény fővárosban az Európa sorsát intéző államférfiak és diplomáták kabátja alatt is csak egy hitű, megrendülő ezek az éveknek a lelke, akkor hűségében meg tudják hozni szokait az áldozatot, amelyek egyedül lennének képesek szétválasztani az Európa fejére zuduló viharfelhőket.

A Veni Sancte felhívásról eddig erőnkön kívülben ifjúságunk — minden nehérség közepe is — tud bízni, bizni, tud a viharban is helyt állni a bizonyos kérdés: az időt szavak megértő mestereinek vezetés alatt ki tudja magában akadémia azt a törekvő, nemcsak szociális, melyen keresztényi lelkiület, mely nagyrészt minden munkatervét, nem ítélkező szemfény munkától, hanem megfogja annak a végét, ahol éppen találja. Az ilyen lelkiületű ifjúság lesz az előzetes annak az időt követő új magyar típusnak, mely — ha kell — a kimértetebb szellemi erő-

ket is készséggel állítja a műhelybeli és más felkeltetett szolgálataiba. Az ilyen hősi munkában megédeszt ifjúság méltó lesz a jobb életlehetőségre s meg is tudja magának teremteni azt, mert meg fogja venni a szemlélőket, az úras, tétlen fecsegést, a kényelmet, a testet-lelkét élő dínom-dánomat s mint a megpróbáltatások tüében megújult és újjászülött krisztusi nemzedék tud egész lelkével, férfias kitartó akarattal mindig és mindenütt a vallási, nemcsak embarsági és népi ideálok szolgálataiba állani. — 3 —

Felhívás

a magyar főiskolai hallgatókhoz!

A Magyar Népközösség Társadalmi Szakosztálya múlt hó 8-án felhívást bocsájtott ki, melynek következtében az első évre iratkozni akaró főiskolai hallgatók kösölték adataikat. A nyilvántartás kiegészítése céljából most felhívunk minden magyar főiskolai hallgatót, hogy közölje velünk (cim: Romániai Magyar Népközösség Központi Irodája, Ciuj, Brătianu 3.) okt. 15-ig a következőket:

1. Családi állapotának leírása, szülei neve, vallása, foglalkozása, vagyona, testvéreinek neve, vallása, életkora, foglalkozása.

2. Személyi és tanulmányi kimutatás, mikor és hol született, milyen nyelvű és felekezeti iskolában végezte elemi és középiskolai tanulmányait, a középiskola 8 osztályának részletes eredménye, hol és mikor tett érettségit, az érettségi vizsga részletes eredménye, melyik évben, melyik egyetem, milyen fakultására iratkozott be, az 1939-40 iskolai évben hányadik évfolyamra iratkozik eddigi vizsgálatainak eredménye.

3. Részletes kimutatás arról, hogy eddigi egyetemi éve alatt milyen segélyekben részesült (egyházi, volt Orsz. Magyar Párti, vagy más segélyekben, azok évi összege).

4. Melyik főiskolai intézetben fog lakni, a városban lakók pontos címe. A Méhkasnak, Ellenzék-menzának, vagy a ref. nőszövetség-menzájának tagja-e.)

5. Milyen segélyekre van kilátása ebben az iskolai évben?

6. Középiskolai és egyetemi éve alatt milyen ifjúsági munkában vett részt (I. K. E., Maria-kongregáció, Dávid Ferenc Egylet stb.)

E felhívást a nyilvántartás, tanácsadás, a diákszegélyezés és a népközösség munkaszolgálat érdekében bocsájtották ki. Kérünk minden főiskolai hallgatót, hogy tekintse magyar kötelességének a kitűzött időpontig való jelentkezést a Magyar Népközösség Társadalmi Szakosztálya Ifjúsági Munkaszakosztályánál.

Gyárfás Elemér beadványa a céhtörvényhez.

A képviselőház és szenátus polgári, kereskedelmi és büntető törvényhozási bizottsága Stoicescu szenátor bucurestii egyetemi rektor elnöke alatt szeptember 11-én ülést tartott, amelyen C. Argetoianu királyi tanácsos, C. Angelescu, a képviselőház alelnöke is résztvettek. Az ülésen a céhek elismerésére vonatkozó törvényt és a céhek legfelsőbb vezetési tanácsának létesítését vitatták meg.

A magyar parlamenterek közül Gyárfás Elemér dr. szenátor és Bartha Ignác dr. képviselő jelentek meg az ülésen. Gyárfás Elemér dr. terjedelmes beadványt terjesztett elő, amelyben leszögezte a céhtörvényvel kapcsolatosan a magyar kisebbség elvi álláspontját. A céhtörvényjavaslat ugyanis tartományonként csak 1 céhet engedélyez. Ilyenformán — mint Gyárfás Elemér dr. kifejtette — a tagok nem ismerhetik egymást eléggé, nem is ellenőrizhetik egymást, a céhrendszer szétesés lesz. Kérte, hogy töröljék a 119-ik és a 124-ik paragrafusokat, amelyek hatályon kívül helyezik azokat a törvényeket, amelyeknek alapján annakidején a magyar gazdasági szervezetek létesültek, amelyek megfosztanák ezeket az egyesületeket a törvényes alaptól.

— A kisebbségi statutum 23. szakasza — mondja Gyárfás Elemér dr. — biztosítja számunkra az arányszámot, már pedig az a jelenlegi céhtörvény-tervezettel nem lenne biztosítva. Tulságosan kevesen jutnának be az új céhek vezetésebe, szavukat aligha hallgatnák meg. Az új céhtörvény ezenkívül arról sem intézkedik, hogy mi történik majd a meglevő szervezetek vagyonával.

Tilos mozikban és nyilvános helyiségekben minden tüntetés

A helybelli rendőrség közli az alábbiakat: A rendőrségi alminisiterium tudomására adja a községeknek, hogy a legszigorubbban tilva van bármely alakban minden tüntetés, véleménynyilvánítás mozikban, a vetítésre kerülő filmen megjelenő nemzetközi személyiségek látására.

Szankciók: Az előadások beszüntetése, amely irányban a mosilgatóságok már értesítést kaptak a rendőrségtől.

Ejtarás: Amidőn ilyenfajta tüntetés történik, a gépész hivataiból megállítja a film pergetését, felgyújtják a villanyt, a rendőrség felhívja a községet a terem elhagyására, viszont ennek nem teljesítése esetén az ellenszegülőket letartóztatják.

Hasonlóan tilva vannak a tüntetések, megnyilatkozások bármely nyilvános helyiségben.

A „CSIKI LAPOK” TÁRCÁJA.

„No, ezt ügyesen csinálá Antü...”

Párstortüzes, csendes falusi nyári este... Sürü sütét van, amit még fokos a borogás felhőkből állandóan a levegőben lógó eső. Az ilyen sütetre mondja a székely ember: „olyan setét van, mint éppen a degeti...”

Elnémult már a nyáj kolompja, gémes kutak nyikorgása. Csak a hűsöges kúvassok üszögnek egymásnak furcsa nyelvükön s a tóparti bókák egyhangu burkolása sejtet még némi életet a nyugvó faluban s a harmatos merőz és a réteken...

As alvó falu mellett buzdídik el a vasut. Kis állomásán nem minden vonat áll meg. Így a vasuti őrnök más dolga nem igen akad, mint leengedni a sorompókat a falu két végében lévő vasuti átjárónál.

Hirtelen növekvő robajjal, két tüzes szemével közelíti az éjféli gyors. Folyton nagyobodó tüzes szemmel való ággal hipnotizálnak a mereven szalutáló őrt, ha nem szokott volna már hosszú anyai hosszú év után. Így is valami hatalmas fényesség fogja el egész valóját, amint a hatalmas mozdony fujva, zakatolva elrobban előtte, maga után vonva, mint széslábu szilte különböző, világió testrészeit...

A vasuti sorompók nyikorgva emelkednek az ég felé. Közben lassan sirni kezd az ég... A nyikorgásra megelémlő a sorompók tájéka... Paraszló pipaszó mellett két ember sütét alakja válik ki a sütétből.

Kemény magatartásukon látszik, hogy hivatalos kötelességüket teljesítik. Klasszikus göggel azt is mondhatnám, hogy bennük virraszt a megtestesült kötelességtudás...

Ambrus Péter és Jurtó István, mint meglevő vendégek dalények straszának a sorompó körül... Csaklyás nekijükben úgy néznek ki, mint valami kitalált technika szörnyek. Egész magatartásukból látszik, hogy örködnék valami fölött. Az erdő felé néző szemléldések azt árúják el, hogy nem a vasuti pályatezet őrzi. Megmondjuk, hogy mi felett örködnék áperté, később is kiderült volna. Erdőőrök őz, még pedig a javából.

A Nagyerdő őrnök, nehogy titalmas fát hozzanak onnan a székelyek. Könnyű a helyzetük, amennyiben a Nagyerdő felől csak a két faluvegi sorompós vasuton át lehet bejutni a faluba. Más ut nincs. Esért tartják megvárva az átjárókat.

As eső csapereg és már-már elfogja őket a teljes világoslátatlanság, amikor éles figyelésben szokott fülük sajt és csengettyűsöt hall a távoiból... Felvilágyosodnak és békésen lelkigyógyulnak helyrebillentí hivatalos hatalmuk büszke tudata.

Hirtelen szél indul s a barnuló rosztablák, mint hullámsó tenger bólogatnak feljűk... Ugy hallják, hogy a sajt és a csengettyűsöt hol itt, hol ott bukkan fel és a játékos szélő csalóka megtevesztéssel vicsi egyik helyről a másikra az áruló hengokat...

A sajt egymásra megrösznek. A csengettyűsöt azonban most már tisztán kivehetően közelíti a rosztablák

felől, ahol az erdő ut kanyarog be a faluba... Üsemes csengés most már késéget sem hogy a felől, hogy fogatlanul erdőz székelyek közelítsenek a falu felé. Embereik a biztos préda reményében, hogy éssre ne vegyék azok a fránya székelyek, meghajolva kerülnek is az útra, mindenütt a csengettyűsöt nyomában... Már a csengő bent a faluban hallanak és még mindig nem sikerült elfogni a szekeret. Mindketten futának erdőnek, hogy vegre nyomába jussanak a csengőnek s ezzel együtt a fogatlan erdőőnek, amikor az egyik székelyuccában hirtelen elhal a csengettyűsöz...

Teljesen tehetetlenül állanak meg egy pillanatra. Egymásra néznek s nem is mondják egymásnak, de mindketten tudják már, hogy lóvá tették őket...

— No, ezt ügyesen csinálá Antü, — mondja a komájának Márton Péter, amint két nagy szekér fával a falu tulsó végén lévő uton bekerült a faluba és éppen beállt az udvarára.

— Bizony ügyesen Jól is vala úgy, hogy lekasztá a Bátorról a csengettyűt s azszal a rosz kösött velünk ellenkező uton elkendő csengetmi, hogy a két „erdész” vegye bő... — mondja a koma.

— Bő es vevők szépen s mü itthon vagyunk....

— Jó eatét edesapám, eho'yt én es itthon vagyok, — ugrik át a kerítésen Antü, a csengettyű nyelvét fogva a kesében. Hamar bé a fát a csürbe az „odorba” s szónát real

Ugy is leve. A koma es elmese, hogy hasonlóképpen cselekedjék.

Albert István.

A hadirokkantak ügye.

Irta Bartha Ignác országgyűlési képviselő.

Emlét már huszonöt éve is annak, hogy a világ-háboru első lövése eldőrdült. Nyomában megszámlálhatatlanul, pillanatok alatt repültek szerte a világban a manicheerek, gépfegyverek és ágyuk lövedékei, kíméletlenül szedvén áldozataikat. Akik ott maradtak a külsőtérén, hősi halottak lettek és szimbólumuk minden nemzet „ismeretlen katonájá"-nak sírjában tisztet öltött. Nekik, a hősi halottaknak, akik a hasáért legdrágább kincsüket, az életet áldozták fel, az ismeretlen katoná előtt adóznak minden ünneppélyes alkalmal és országok nagyjal. Így lettek halhatatlanok a hősi halottak.

Utánuk maradtak az özvegyek és árvák. Róluk az állam gondozkodott és gondoskodik, hol megfelelő, hol kevésbé megfelelő módon.

De beszélni kell azokról is, akik testi épességüket áldozták fel.

...Itt vannak azok, akiket elérte a gyilkos golyó és mégis életben maradtak. Ott hagyták füllábuikat, fekarjukat, félszemüket és munkaképtelenül kerültek haza a harcerektről. Ezek a hadirokkantak. Épkéslemberek voltak és ma munkaképtelen rokkantak.

Sohaem volt idősebb ember a kérdéssel közelebbi foglalkozni, mint ma. A háboru külső országokban dühög. Kanc a szele is elér. A mult hibáit sürgösen orvosolni kell.

Körülbeül 225 tíztről és 290 altsírtról van szó, akik az osztrák-magyar hadseregben szolgáltak, ott lettek rokkantak és husz év óta várják egyenjogualtasukat az ókirályságbeli rokkantakkal.

A háboru áldozatainak felkarolása nem azt jelenti, hogy egyesek hősiessé viselkedését és harci cselekményeit kell megfizetni; az a felkarolás egy, az állam magasabbrendű érdekének eszméjéből fakad, miáltal értékeiket igyokszák a hősiessé cselekedetek erkölcai ódalát.

Ez a magasabbrendű érdek késztette a nyugati államokat is arra, hogy a csatolt területek hadseregeiből visszamaradt rokkantakat, a nyugdíj szempontjából, egyenjogualtossá a saját rokkantjaival.

A világ-háboru osztrák-magyar legénységi állományából visszamaradt rokkantak nyugdíját egyesítették az ókirályságbeli nyugdíjasaikkal. A tisztakat és altsíkatket azonban melózték.

Ez nem kisebb ügy. Az osztrák-magyar hadseregből származó rokkantak tisztok és altsítek 30% a román. Ez a csatolt területeket általánosan érdeklő ügy.

Az ország kormány, mely annyi üdvös intézkedést tett eszéig, hivatott arra, hogy ezt a kérdést megoldja.

Mint a Romániai Magyar Népközség képviselője, késembe vettem az ügyet és elkészítettem a nyugdíj-sok egyenjogualtossának céljából szükséges emlékiratot, melyet ötven képviselő aláírásával Vajda koronatanácsos urnak nyújtottunk át, aki az ügyet magává tette és megígérte, hogy hathatósan közbenjár az ügy elintézésé iránt a kormányonknél.

Ma az ügy a nyugdíjpenztárnál hever. Fedezetet keresnek a kiutalandó összegekre.

A rokkantak lemondanak a multtról. Adják meg nekik az év aprilis havától járó egyenjogualtossági nyugdíjüket. Nem kell egyéb hozzá, mint az 1920 szeptember 2. törvény és végrehajtási utasításokat valamint a költségvetés módosító rendelkezéseket kiterjeszteni az osztrák-magyar hadseregből maradt hadirokkantakra is. (Ugyanis ezek a tisztok és altsítek már rokkantak voltak a hatalom átvételkor és így nem léphettek be a román hadseregbe.)

En az egyenjogualtossá különben már régen keresztülvihető lett volna az említett törvény 53. szakasza es az 1933 évi Valda-fele törvényt kísérő magyarizál utján, csaknogy az 1925 évi aprilis 14. törvény 106. szakaszaat tévedésből nem helyezték hatályon kívül.

A nyugdíjak egyenjogualtossákor körülbeül 15 millió lejre volna szükség évente. Nem sok ahhoz, amilyen nagy igazságtalanság orvoslására hivatott.

Nem kell megfellemlenünk arról sem, hogy honzártólag 150 tiszt és altsítt semmiféle nyugdíjat sem kapt. Ezeknek járandóságát is magában foglalja a fenti összeg.

Végezetül legyen szabad felhívnom az illetékesek figyelmét azon körülményre, hogy a hadiözvegyeket is megfelelőbb megélyben kellene részesíteni.

Ha valamikor idősebb volt ez a kérdés, ugy ma az. Az állam nyugdíj a háosuk alá a háboru áldozatainak és egyenlő mértékkel segítsen rajtuk meg idejében.

A MULT HÉT.

— Göring marsall szombaton beszédet mondott a fegyverkezési ipar munkásai előtt. Hangostatt, hogy a német birodalom a tartós béke biztosítására ajánlatot tett a háboru előtt Lengyelországnak s csak egyetlen német városnak a birodalomhoz való visszatérését és a Keletporoszországgal való közlekedési utat kérte. Lengyelország az ajánlatot visszautasította, mivel háta megott tudta Angliát. Az angolok senkivel sem törődtek, csak saját magukkal, semmiképpen sem akarják, hogy Németország hatalmas legyen s közben erkölcsi boaszínék. Azt hangostatták, hogy nem a német népek, hanem a nemzeti szocialista kormányzatnak üzenetek háborut.

Nyugaton Németországot az erődítményvonal védi, amelynek áttörése elképzelhetetlen s az angolok a német partokat át sem hatolhatnak be.

Lengyelországban a német hadsereg csodákat művel. Azok, akik azt hiszik, hogy megtámadhatják a birodalmat, vegyék ezt jól figyelembe. Az angol repü-

Kozmetikámat

áthelyeztem I. G. Duca 86. szám alá az emeletre (Dóczy vasúlet mellett). További szives pártfogást kér: 1-8

Csedőné Székely Gabriella.

lők kiáltványokat dobtak le. Úgyjeljenek arra, hogy ne dobjanak le tévedésből bombákat, mert a válassz villámgyors és borsasztó lesz. Amikor Lengyelországot Németország legyőzi, többé nem lesz két harcvenlő s akkor az ellenségnek a német hadsereg teljes erejével kell számolnia. Már pedig Németország birtokában van ma az egész világ legjobban felszerelt hadserege.

Oroszországgal való megegyezésünk becsületese és mély. A maga országában mindenki azt teszi, amit akar. A miénk a nemzeti szocializmus, az övék a bolsevizmus. Ez nem tartozik reánk. Két olyan nép vagyunk, amely békeben akar élni s nem vagyunk olyan oktobák, hogy egymással harcoljunk Anglia hasznára.

Rszekivül nem akarunk semmit sem Franciaországtól, sőt birtokoltunk határait. Ha Franciaország utolsó emberig akar harcolni Angliáért, ez is az ő dolga, nem a miénk. Védjük magunkat, de támadni miért támadunk?

Ha a dolgok úgy folynak ahogyen azt katonaszilvém kívánja, a legnagyobb öröömöm volna annak megmutatása, hogy Anglia szenvedjen egyszer olyan vereséget, ahogyan megérdemli.

Chamberlain ur, Ön Hitlert vádolja, de a vótés Ön. Megegyezést köthetett volna velünk. — Ki üzent háborut? Ha háborut akar, akkor megless! Mi nem támadjuk a nyilt városokat, mert nem akarunk haszonlatlanul békes embereket gyilkolni. De ha valaki azt hiszi, hogy ezt megteheti nálunk, válasszuk nem fog készkedni. Oyan békét, amely elválasztana minket versérüktől, a német nép nem tud elképzelni, mert Németország Hitler és Hitler Németország. Ha szűkös lesz, olyan harcot folytatunk, amely felülmúlja mindent, amit a történelem mindmáig látott. Még van egy dolog, ami elképzelhetetlen: az a gondolat, hogy meghódítsunk. Elfogadunk minden áldozatot, minden nélkülöséget, de sohaem fogadunk el olyan parancsot, mint amilyen a versalilei volt.

— Chamberlain angol miniszterelnök szeptember 13-án francia földön találkozott Daladier francia miniszterelnökkel. Tanácskozást folytattak a két ország versérkarának bevonásával. Elhatározták, hogy minden rendelkezésükre álló eszközzel íveszik a harcot Németországgal, Lengyelországot pedig nem hagyják. Ez a találkozás egyébként válassz Göring tábornagy mult vasárnapji beszédére.

— Varsóban, a lengyel fővárosban heves uccsai harcok folytak. A lakosság elszántan védelmez a városot. Számos lengyel nő is hősi halált halt a város védelmezésében.

— A lengyel kormány, amely Varsóból, Lublinba menekült már ma is elhelyezte székhelyét és Lambertbe költözött.

— Hitler vezér és kancellár, miután a danziói folyosó körül a hadműveletek hefezetnek tebláthatók, végig repülte a szilóziál csapatok harcvenlét, ahol a német hadró több lengyel hadosztályt bekerített. Az elmult héten a német hadsereg aktora területet foglalt el, melynek lektudására egy évre volt szükség.

— Csáki magyar külügyminiszter a mult pénteken Németországból visszatért Budapestre.

— A németek külföldi becsés szert két millió embert kilózték a lengyel harctérré. A lengyelek több mint 4 millió embert mosgaltattak. — A német csapatok 3 arconlon támadtak Lengyelország ellen. A déli német hadsereg Szlovákia át indult. A támadás iránya a Zabonka hegón át Krakkó. A másik német hadsereg Sileziából Oppelnből indult. Iránya Csanstohorv-Kattovic. A harmadik német hadsereg Pomeraniából és Keletporoszországból indult támadásra. Célja a lengyel folyosó elfoglalása. Két hét alatt a 3 hadsereg fúdatát csodálatos gyorsasággal felj sítette. — A megindult háboruban még nem tették hivatalos semlegeségi nyilatkozatot Oroszország, Magyarország és Bulgária. — Hitler fenjította a Vaskereszt rendet. — Az amerikai Szueze tengerről jött hullámairjából kiemeltek. A hajót 26 hullótestel bevontatták a portsmouthi kikötőbe. — Az angol haderőgek rendelkezést adtak ki, hogy nevét és lakásának címét mindenképpen varrassa be ruhájába. — Magyarország bevezette a visunkényszer Németország felé. — A vörös hadsereg mozgaltotta egy pár tartományának tartalékait. — Angol lapok szerint; Anglia legalább 8 évig tartó háborura készül fel. — Bucuresti főváros próbagyakorlatot tartott a hét éven elült gyermekek vidékre való kiköltöztetésére. — A japán hadró parancsokká elbatározta, hogy gyors befelérését juttatja a kínai háborut. — Mursolimi olasz miniszterelnök tovább is a béke helyreállításán fárdozik és minden jel arra mutat, hogy még egy kísérletet tesz a nyugati hatalmak és Németország közötti béke helyreállítására. — A magyar külügyminiszter hosszasan tárgyalta Guerlet budapesti francia követtel.

— Az első angol csapatok megértek francia területre. A francia lakosság nagy lelkesedéssel fogadta.

ELVESZETT 1 darab nő fekete bőrkostyú — balkézre. Beesületes megtaláló adja le jutalom ellenében könyvkereskedésünkben.

KÖZGAZDASÁG.

Az őszi buzáról.

Sohaem volt olyan idősebb az őszi buzavetéről irni, mint most. Nemcsak azért, mert most folyik az ősleek vetése, hanem azért is, mert a calki gazdák nagy részének elment a kedve a szomorú csáplési eredmény miatt a buzatermeléstől.

A folyó évben a buzatermelés általában nem sikerült, melynek oka, a június havában előállott fagy, a nagy szárazság, üszög és rosda betegségek.

Van azonban egy olyan buza fajta, az odvasi 241 számú buza, amely a mostoha időjárás dacára is kitűnő termést adott.

Nem értett neki sem a fagy, sem a szárazság, sem rosda, sem üszög nem pusztította.

Az en kisgazdaságokban 15 hold volt buzával vetve, mely 87 kalangyát és 30 q termést adott. Kifogás nélküli gömbölyű szemű és klgr. súlyu buzát. Holdankint tehát 20 q.

Eznek a fajta buzának külseje nagy előnye! vannak, melyek a calki gazdáknak felbecsülhetetlenek.

Nálunk Csikban a buzát vagy búkköny után vagy pityóka után lehet sikeresen vetni.

Pityóka után kézen vet a calki garda, szeptember hó végén vagy október hó elején. Az odvasi 241 számú buza későn vetve is rendre időre beéri, sőt korán érik. A folyó évben július hó 16-án aratunk már, amikor egész Alsíkban még egy kalangya sem volt. N m ezek össze tehát más gabonafélések aratásával.

Az odvasi 241-es hibája, hogy puha a szalmája és könnyen dől meg. Nálunk talán még a hiba is kiküszöböltetett az időjárás hatása alatt, mert sem az arat nem más gazdatársammal, akik a fajta buzával kísérleteztek, az odvasi 241-es buza nem dől meg.

Az Erdélyi Magyar Gazdasági egyesület segédkezett a buzafelcség beszerzésére s készséggel áll rendelkezésére az összes gazdakörnek és egyesületi tagoknak, hogy a gardák a kiváló vótómagot még ezen vetési időnyben beszerzhessek.

Csikszarada, 1939 évi szeptember hó 13-án.
Dr. Gal József.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Négyezszázöt lejt támogatás a véroai utakra. Szász Gergely polgármester közbenjárására Csikszarada város ezúvben négyezszázöt lejt támogatást kapott városfejlesztési célokra. Az összeget az illetékes miniszterium már utalványozta le. A város vezetősége úgy határozott, hogy ezt az összeget a szatváren átvesztő és a görög-keleti templomhoz nyitónak megépítésre fordítja. A város megkezdte ezt a munkát, amelynek befejezésével ismét sokat emelkedik majd a szatvárenk és környékének szépsége.

— A nemzeti propaganda hivatal felsólitja: Botez A. Ioan, alcarescu, Marinon Gheorghes, szászados, Klein Wilhelm főhadnagy, Hrach Emer, Korda Stefan, Zankov Teodor és Hina Adolf hadseregyeket, hogy sürgösen jelentkezzenek a B Igrad 22 le tüzérszerebnél.

— Maria buzu Csiksomlyón. A csiksomlyói ősi egytemplomban szeptember hó 10-én, vasárnap tartották meg az ősi „Maria-bucu“-t. Erdély egész területéről több, mint tízezer ember berándokolt es alkalommal is Csiksomlyóra. A frescos atyák ősi hagyományokhoz híven mindent elkövettek ennek a régi nagy hagyományok alapú buzu méltó kereteltek felelevenítésé érdekében.

— Zsögöd községet végérvényesen a városos csatolták. A hivatalos lap 1939 évi augusztus hó 6-i számában megjelent a Zsögöd község Csikszarada városos való csatolásáról szóló rendelkezés. E szerint Zsögöd község megszűnt es végérvényesen a városos kapcsolódott. — Szász Gergely polgármester nyilatkozott ebben a kérdésben. A város vezetősége minden rendelkezésére álló eszközzel igykezik fog Zsögödöt támogatni es külsejében a városos emelni. Idejében fog gondoskodni, hogy az állomásnál rendelkezé fordó után most már Csikszarada megkapja az ötven brászákos kedvezményt is. A csatolás tényével a város lélekszáma is mintegy 1300-ai emelkedett.

— Márton Aron püspök beadványa a kisebbségi miniszteriumhoz a felekezeti iskolák ügyében. A közelmúltban rendület jelent meg, melynek értelmében ezután csak 40 tanuló lehet egy szatváren egy tantervvel foglalkoztatni. Tekintve, hogy az évben az egyes kisebbböl iskolákban az előírt létszámon feletti jelentős növendékek, Márton Aron Erdély római katolikus püspöke még augusztus 22-én beadványt írtamatt ebben az ügyben a kisebbségi miniszteriumhoz s kérte, hozzanak ideiglenesen egy olyan intézkedést, hogy az egyes iskolák anyai növendéket vehessenek fel erre az iskolai évre, amennyire engedélyük van. — Gyórfas Emer dr. sz.átor ebben az ügyben szeptember 11-én megjelent a kisebbségi miniszteriumban es megsúrgotta a kérdés elintézését.

— Megszüntetik az eljárást a csikjenőfalvi eltűnés ügyében. Jelentették, hogy „Arva” Simon József csikjenőfalvi vállalkozó 13 esztendővel ezelőt nyomtalanul eltűnt a faluból. Az eltűnésrel kapcsolatban éveken keresztül kutogott a falu. Pár hónappal ezelőt a csandörzég is nyomozást indított az ügyben. Az eltűnésen önkényűtött bizonyítékok alapján ártást rendöltek el Csikjenőfalva községben egyik gazda udvarán. — Közmunkára kirendelt emberek napokon keresztül csákányolták, ásták es lapálták a földet, de eredménytelenül.

Gyergyói élet

Az E. M. E. vándorgyűlése szakosztályai műsorának kiemelkedőbb pontjairól.

A gyimesi csángók eredete, települési és gazdasági viszonyai.

Előadó: Vámszer Géza.

Előadó előbb ismerteti az összes csángóknak nevezett, azaz a tényleges Székelyföldről kitelepített székelyeket.

Az utolsó tatárbetörésig, 1694-ig országvédelmi okokból lakatlan területek hagyták. Ettől kezdve fokozatosan oda húzódtak a csiki székelység szegényebb eleme, ahol jó legelőnek és kaszálónak való helyeket talált. Eleinte csak a nyári hónapokra, ideiglenesen telepedtek le, de később véglegesen ott helyezkedtek el. Számuk 1890-ben már 6300 lélek, amely szám ettől kezdve 40 év alatt 14.000-re emelkedett s ezzel úgy elárasztották a 30 km. hosszú völgyet és a számtalan sok mellékvölgyet, hogy már megélni nem tudnak. Az egyszerű állattenyésztő nép, igénytelen de egészséges életmódja mellett nagyon szapora, mert a sok gyermekre szüksége van a pásztorkodás mellett.

Mintegy 10—15 éve egy visszavándorlási mozgalom indult meg a Székelyföldre. A székely nép ugyanis mind jobban letért az állattenyésztésről és noha földje nem alkalmas, a földművelést erőlteti s így hihasználatlanul hagyta a sok havasi legelőt.

Ezeket vette észre a gyimesi csángóság. Eleinte mint pásztor jön a székely községekbe, körülnéz a egész családjával és rokonságával itt telepszik le. Az egész Székelyföldre elterjedtek már, de különösen Csikmegye területén. Némely helyen már kis faluszerű csángótelepek keletkeztek. Ha számításba vesszük a gyimesi csángók további rohamos szaporulatát, egy olyan székely-magyar kérdés előtt állunk, amellyel az illetékeseknek rövid időn belül foglalkozni kell és őket ebben a kenyérkereső mozgalomban segíteni kell.

Vámszer Géza előadása egy olyan új és ismeretlen erdélyi magyar kérdést dobott a köztudatba, amely gyakorlati megoldást követel tőlünk.

Előadását művészies felvételek vetítése élénkítette.

Csikszenttamás márványtelepeinek ismertetése.

Előadó: Bányai János geológus.

Előadását színes vetített képek bemutatásával igen érdekesen mutatja be a terület földtani szerkezetét, amelyről eddig jóformán semmit nem tudtunk. A Kárpátok és a Hargita hosszú vonalát a Gerőcsenen keresztül egy összekötő gát hozza össze, amely amint így kívülről is elgondolható rendkívül érdekes szerepű. Tényleg sikerült a legutóbbi kutatásaival kimutatni azokat az ősi kőzeteket, amelyek a Kárpátokból a Hargita közepébe nyomultak át s ezen olyan erősen kvarcos konglomeratok és vörös palák vannak, amelyeket eddig a Székelyföldről nem is sejtettünk. A legérdekesebb része a területnek az a márványtelep, amely a vasút és a község közelében hallatlan tömegben tárja fel a szép és ritka krémszínű márványt s mellette a hófehér kararai típus és a szürke ruszkicai is megtalálható. Ennek az előfordulásnak az ad különös jelentőséget, hogy ritka, gyufaszálszerű ásványi beágyazások is vannak benne néhol, amelyek egy különleges ritka típusú márványt jelentenek a díszítő kőipar számára. Érdekes volt a kimutatása a dolomitvonulat e részének az elkristályosítása, amelyet egy szép gránit tömb földtorlódása okozott. Ezek mellett a borvízforrások s a fekete kvarcok kihasználásának a módjait is fejtegette az előadó. Különös hatást keltett, amikor rámutatott a Maros forrásának három változatára.

Régi székely női népviselet.

Előadó: Bányai Edith.

A fiatal iparművész és praktikus tanulmányain kívül értékes adatokat nyújtott a vetített képekkel kísért előadásában a régi székely női népviselet körében végzett érdekes felfedezéséről. Ezzel kapcsolatban fejezte ki abbéli óhaját, bár ha különös figyelmet szentelnének a Székelyföld értelmi vezetői a régi, félredobott ruhaneműek összegyűjtésének. A mai női népviselet változatos formáinak az ismertetésével kapcsolatban rámutat Haáz Rezső etnografus hálálatos munkálkodására, amelynek az eredményeképpen sok típusot sikerült megmentenie a jelennek. Az előadásának harmadik részét a polgári osztály mindig a divat után igazodó ruházatkódásának székelyes jellegének a kidomborítása képezte. A kiállítás során bemutatott a nagy feltűnést keltő ruhatervei praktikusnak is megmutatták, hogy a székely népi elemeknek a felhasználása (szabás, szín, díszítés) milyen értékes típusokat termelhet ki, amelyek változatoság dolgában szinte kimeríthetetlen forma gazdagságot mutatnak. E téren hálás tanítványnak mutatkozott és Zeindelyné Tüdös Klára nyomdokain haladva most már szinte beszélhetünk székely népies polgári viseletről is, amely úgy házi, mint uccai, vagy akár béli ruháknál is fényesen bevállal.

Kaftán kasulák.

Előadó: Bálint Vilmos plebános.

A csikszenttamási plebánia Domus Historiájába Dobos Mihály írta be 1760-ban, hogy ott egy kaftánból készült kasula (mise-ruha) van.

Későbbi leltárakban sehol sincs megemlítve a kaftánból készült kasula.

Az 1799. évi kimutatásban Bőjthi Antal ex-jezsuita ajándékai között van egy szép aranyközpű kasula, melynek roncsai 1924-ben előkerültek. A szakértők vizsgálatát kéri előadó, hogy állapítsák meg: nem ez-e az 1760-ban bejegyzett kaftán kasula.

Azután felveti a gondolatot: vajjon nincs-e templomi ruháink között Erdélyben még nagyon sok olyan, melyet kaftánból készítettek? Ezeket fel kell kutatni és nyilvánításba venni, hogy ismerjük meg.

Hétköznapok.

Szombaton, folyó hó 9-én megnyílt ünnepélyesen az új iskolai év. A jövőnd nemzedék munkába kezd s a szülők szívszorogva, aggodalommal gondolnak a kiadások: tandíj, taneszközök és sok más apróságok tizedezésére szükséges pénz előteremtésére.

A kormány intézkedése szerint mindenki abba az iskolába írathatja be gyermekét, amelyiket ő választ. Tehát e tekintetben nem kell szoronganunk. A jó Isten megsegíti a gyermekeikért küzdő szülőket is a kiadások tizedezésére. Iskoláink fogják tudni kötelességeiket gyermekeikkel szemben, a szülők pedig gondoskodnak arról, hogy gyermekeik miképpen végezzék munkájukat.

A szülők, tanítók és tanítványok együtt dolgozása és abból fakadó erők emelik aztán fel népünket az elesettségből és erősítik meg a küzdelemre.

* * *

Bakos Aladár „Egy vidék tragédiája” címmel írt egy cikket, Kalotaszeg és vidék elszegényedéséről. Ebben a cikkben Bakos — többek között a következőket írja:

— Ha részletesen akarnánk vizsgálni a vidék tragédiáját, évekre kellene visszamennünk s rámutatnunk arra a lehetetlen gazdálkodásra, amely itt tolt az erdőket.

Ahol egykor hatalmas fenyőerdők nyultak az égbe, ma kietlen kopár sziklák meredeznek. A felelősség azonban úgy hisszük nem annyira a kitermelőket, mint inkább azokat illeti, akiknek kötelessége lett volna ellenőrizni, hogy a kitermelők mennyire tartják be az irtások újra betámasztásáról szóló intézkedéseket.

Beszél az erdőkitermelési vállalatok felszámolása után beállott gazdasági nyomorúságról, a parasztság életküzdelmeiről, a vidék teljes elszegényedéséről. Majd így folytatja: Az egykor virágzó völgyben ma kietlen sivárság költözött. Megnőtt a nélkülözők száma s egy vidék lakosaival több vette kezébe a vándorbotot, hogy máshol keresse meg kenyerét.

Vajjon Gyergyó és vidéke mennyivel áll hátrább az itt felsorolt valóságoktól? Mi, ma vagy talán még holnap vehessük kezünkbe a vándorbotot, hogy valahol más helyen keressük meg a mindennapi kenyerünk?

A SORS...

Mit ér a mai ifjúság?

Hiszen a sors mindent kettévág.

Szeretnék hinni, bizva várni,

de mit ér?...
A sors kiált: Megállni!

Ifjúságunk csupa nagy sovárgás,
megfertőzött,
örök borlaltás.

Összeszuzott, lerombolt szép tervek
ifjúságunk?
Vérbehulló ősi falevelek...

Gyarmathy Baby.

H I R E K .

— Szigorú rendszabályok az árhalmozók, fogyasztók és az árdragító kereskedők ellen. Tudomásunkra jutott, hogy egyes kereskedőknél egyszerűen tiltakozó a kávé cukor és más fontos élelmiszerek. Tiltakozással, hogy a törvény szigorúan büntet minden ilyen esetet, kérjük kereskedő társadalmunkat, ne szolgáltatassanak alkalmat erre, főképp, hogy ne kelljen az újságba foglalkozni ilyen és ehhez hasonló dolgokkal.

— A lakók távozási helyét is fel kell tüntetni a bejelentő lapon. A legújabb intézkedések értelmében az ideiglenes tartózkodás ki- és bejelentésére szolgáló 3. számú Fiszánál a tulajdonosok és a főbérleti kötelesek azt a rovatot is kitölteni, hová távoztak a bérleti. A távozás időpontját is köteles megjelölni. Azokat a bérleti, akik nem hajlandók a tulajdonossal közölni eltávozásuk utáni tartózkodási helyüket, 3000—10.000 lejig terjedhető pénzbüntetéssel sújtják. Ugyanezzel a kötelezettséggel jár a 2. számú Fiszán kitöltendő is a „Megjegyzések” rovatát illetően, amelybe az előbbeni lakhelyet kell bejegyezni.

— Bendelet a tandíjkezdveszményekről. A nemzeti nevelésügyi minisztérium a következő általános jellegű tudnivalókat hozta a tanfelügyelőségek tudomására, a füstendő iskolai illetékekkel kapcsolatban. Mentések bármilyen iskolai illeték alól a hadiárvák, a hadirokkantak gyermekei és az állami ösztöndíjasok. Bentiakó hadiárvák, hadirokkantak gyermekei azok, akik nem ösztöndíjasok, füstőlétszámuk szerint füstent. Mentések a tandíj alól továbbá a tantestület tagjainak, tényleges tisztok gyermekei, ha a megelőző osztályt javító vizsga nélkül végezték el. Mentések továbbá mindazok a gyermekek, akik a megelőző osztályt legalább hetes középáramnyal végezték és igazolni tudják szülőik vagyontalanságát, vagy kellő keresetképtelenségét. Ugyancsak mentések még a tandíj füstent alól azok a gyermekek is, akiket kitüntettek a „Mihai Viteazul”, „Virtutes Militara”, „Steaua Romaniei”, „Coroanei Romaniei”, „Barbatie si Credinta” és „Virtutes Aeronautica” rendjelekkel. Kedvesmennyben részesülnek továbbá azok a szülők is — még ha mindketten állásban vannak is — ha kettőnél több gyermekük jár egyszerre iskolába.

ROVATVEZETŐ: CSIBY LAJOS.

— Haláloság. A gyergyósszentmiklósi társadalmat és gör. kath. egyházat örökény veantenég érte. A mindig jó kedélyű és vidám hangulatu Boeriu Arthur gör. kath. főesperes-kanonokat a kegyetlen halál hirtelen, minden fájdalom nélkül egy pár perc alatt kiragadta az élek sorából e hó 7-én. Hirtelen halála az egész vármegyében mély megdöbbenést keltett. An elhunyt 42 évig egyházának hűséges és lelkiismeretes pásztora volt. Erdemeli elismerésül főesperesi rangot kapott s ilyen minőségben került emellett 16 évvel a gyergyósszentmiklósi kerületi főesperesi székbe. Hatásköre kiterjedt Csikszerebra, Gyimes és egész Gyergyó területére. Temezése e hó 10-én volt an egész egyháskerületi papság részvételével. A halott koporsójára an e'ad virágkoszorút Drimba József earedes, vármegyénk prefektusa helyezte el, aki a temetésen is részt vett. Élete tiszta volt, nyugalma legyen csendes an leten e hű, szorgalmas szolgálójának.

MOZI.

Szeptember 16—18 án, (szombat, vasárnap és hétfőn)

Az örök titok,

és 1938 évi eucharisztikus világkongresszus nagy vallásos filmje.

Szeptember 23—24-én

A sendai fogoly

kerül vetítésre.

Itt említjük meg, hogy a belügyi államtitkárság rendelkezése tlios minden véleménynyilvánítás és tiltetés a mozgóképsaluházakban.

Vidám sarok.

HÁZASSÁG.

Kohn és Grün találkoznak.

— Hogy lehet az, te Kohn mondja Grün — hogy te az özvegy Schwarzntét vetted el, mikor a lányát akartad elvenni?

— No igen, — sóhajt Kohn, de itt egy térléértés történt.

— És pedig?

— És pedig, mikor először mentem fel hozzájuk, véletlenül a nagymama jött előmbé és attól kértem meg a lányát.

FOGORVOSI JELENET.

Egy vidéki atyafi beállt a fogorvoshoz.

— Na mi baj gazduram.

— Egy fogat kéne kivenni, istálom.

— Na csak üljön le, nyissa ki a száját, mindjárt kivesszük.

Azzal már neki is akar kezdeni, de az atyafi, mikor meglátja az orvos kezében a fogót, megragadja a karját:

— Várjon csak hé. Ezzel a fogóval akarja kiszedni?

— Ezzel.

— Kicsi lesz az.

— Már hogy lenne kicsi? Ezzel veszek én ki minden fogat.

— Mán pedig — akadékoskodik az atyafi, az én fogamhoz mégis egy hosszabb fogó kéne.

— Miért?

— Mert a korcsmában kiverték, osztég lenyeltem.

A NÉVTELEN LEVÉL.

Grün egyik délben haza megy és a feleségét sirva találja.

— Was ist? — kérdi meglepődve.

— Képzeld, Same — zokogta Grünne — egy névtelen levelet kaptál és az áll benne, hogy rossz háziaszony vagyok, a lakásom piszkos, az ételeim ehetetlenek, a hangom rikácsoló, s modorom pedig rettenetes. Mit gondolsz, ki írhatta ezt a levelet?

Grün gondolkodik egy kicsit, aztán így szól:

— Mindenesetre olyasvalaki, aki bejáratos hozzánk...

I R O D A L O M .

Wégerné Földes Anna: „Zengő hegyek alján”.

A napokban új könyv jelent meg a székely könyvtárcában. Wégerné Földes Anna a kiváló írónő adta ki „Zengő hegyek alján” című könyvében összegyűjtött székely novelláit. Lélekkel, ennek a népeknek nagy szeretetével megírt könyv. Minden elbűsülésből kicsindül ennek a földnek határtalan megbecsülése. A Hargita aljának külön világa a toll igaz művészetével tárul az olvasó elé. Erőtöljes meglátásokban tekint es a könyv a székely lélek mélységébe és megérdemil a figyelmet. — Csikvármegye olvasó köznépségének ösztönözni ajánljuk támogató figyelmébe Wégernének est az értékes műváját. A sok selejtes próbálkozás és az utóbbi évek annyi gyenge kísérletezése után a „Zengő hegyek alján” újat és értéket jelent a csiki székely irodalomban. Akármilyen nehéz időkre is jutotunk, maradjon annyi időnk, hogy sajátjainkat észre vegyük és szeretettel támogassuk. A könyv ára 58 lej. Beszereshető a szerzőnél, Sumuleu-Ciuc.

Könyvkötészeti munkákat

a legszebb és legtartósabb kivitelben a legjutányosabb árak mellett eszközöl a

Vákár üzlet, Mercurea-Ciuc.

— **Tilos a hírterjesztés.** A katonai hadtestparancsnokság rendelkezést adott ki, amelyben az állam biztonsága érdekében szigorúan megtilt bármely akár kedvező, akár kedvezőtlen bírálatot az idegen államokkal, ezen országok államfőivel, katonai parancsnokai-
val kapcsolatban. Szigorúan tilos ezen bírálat nyilvánítása az újságokon, tereken és magántársaságokon is. Szigorúan tilos továbbá a nagyközségeket igyekeztetni hozó hamis vagy rosszakaratú hírek terjesztése. Románia nemzeti kapcsolataira vonatkozólag. Mindazonok, akik jelen rendelkezés ellen vétnek a katonai hadbíróóság elé kerülnek és tetteükért 1 hónaptól 2 évig terjedő börtönbüntetés vár rájuk.

— **Gyászrovat.** Tamás Mihály földbirtokos, 91 éves korában, szeptember hó 10-én meghalt Csikszentkirályon.

— **Ferencs Károly nyug. postal. kezelő alifélt.** 72 éves korában, szeptember hó 10-én elhunyt Csikszentkirályon. Temetése 12-én ment végbe városunk magyaros részén igen nagy részvétel mellett. Elhunytat özvegye Silió Anna, 4 gyermeke, unokái és kiterjedt rokonság gyászolja.

— **DIRECTIUNEA SOCIETĂȚII de VĂNĂTOARE din MERCUREA-CIUC, referitor la vânătoarea cerbilor.** face cunoscut membrilor societății următoarele: Condițiunile, în general, rămân cele din anul trecut. Nici un membru n-are drept să participe la vânătoarea de cerbi, decât până la data vânătoarei an ști-a solicitat în întregime taxa de membru (2800 lei) pe anul 1939 și taxa pentru împușcarea cerbului (800 lei). Informații mai detaliate se pot primi de la administratorul societății, Dr. Kőszler Arthur, la care se poate afla și repartizarea terenurilor.

— **A CSIKSZEREDAI VADÁSZTÁRSASÁG IGAZGATÓSÁGA** a szarvasvadászatra vonatkozólag a következőket hozza a tagok tudomására. A feltételek nagyjában a tavalyiak maradnak. Egy tagnak nincs joga a szarvasvadászaton résztvenni, ha a vadászat napjáiig előzetesen, teljes egészében ki nem egyenlített a 1939 évi tagsági díját (2800 lei) és a szarvas lelőési díját (800 lei). Bővebb felvilágosítással szolgál a társaság intézője, Dr. Kőszler Arthur, kinél a területbeosztást is meg lehet tudni.

— **Október 7-től megdrágul a vasút.** A hivatalos lap szeptember 7-iki számában 2584 szám alatt minisztertanáccsal jegyzőkönyv jelent meg, amely felhatalmazza a vasutat egy új illeték bevezetésére. Az új illeték valamennyi vasúti díjszámlájánál kerül alkalmazásra és pedig áruszállításoknál a fuvardíj 10%-át teszi majd ki, a személyforgalomban pedig a menetdíj 5%-át. Ez az illeték, amely október 7-én lép életbe, egyelőre másfélelvi időtartamra szól és ennek bevételei a vasút által nemzetvédelmi célok érdekében végzett beruházások költségének fedezésére szolgálnak. A minisztertanáccsal rendelkezés értelmében a kőipodgyás, gyorsra, a bérmentesítési bélyeggel feladott áru, valamint a kiterítve kerülő buza fuvardíjánál nem került alkalmazásra ez új illeték.

— **A „Brassói Turista”.** A Brassói Turista Egyesület havi folyóirata „Brassói Turista” címen most indult meg. Szerkesztője Székely Géza. A havi folyóirata célja a turisztáság szorgalmazása. Fájuk kulturájának fejlesztése a turisztáságban. Tiszteletreméltó közreműködés, amelyet a turistáknak támogatni kell. A „Brassói Turista” előfizetési ára tagoknak 80 lej, nemtagoknak 100 lej. Szerkesztőség és kiadóhivatal Brassó, Strada Regale Carol 42.

A magyar együttérzés példája.

A Magyar Népközség Társadalmi Szakosztálya levelet intézett Erdély néhány tehető asztalosához és butorgyárosához, azzal a kérés sel, hogy a városukban lakó többi asztalosok segítségével és munkájával járuljanak hozzá a felépítendő józseffalvi házak asztalosmunkájának elkészítéséhez. Sokat kért a Népközség, mert azt kért az iparoságtól amiből él: a munkáját, az idejét — ingyen. Mindössze az ajtó és ablak-szárnyak méreteit és tervrajzát küldötte el. A felhívás mégsem maradt a pusztában kiáltó szó. Az iparoság megértette az egymás iránti felelősség érzet szükségességének aranyzavát és megmozdulásában díszére válhat az egész magyar társadalomnak. A beérkezett válaszok közül itt közöljük Reinhart Gyulának, az aradi asztalosok nevében hozzánk intézett levelét:

Augusztus 23-án kelt nagybecsű levelére válaszolva a következőkről értesítem. A józseffalvi házakhoz szükséges ajtólapok és ablakszárnyak elkészítése iránt a tárgyalások annyira haladtak, hogy az aradi asztalos mesterek vállalkoztak eddig 40 drb nagyobb ajtó 190x85 cm. szárny, 20 drb kisebb ajtó 190x70 cm. méretű szárny, továbbá 40 drb ablakszárny 110x62.5 cm. és 20 drb 110x70 cm. nagyságu ablakszárny elkészítésére díjmentesen, az ezekhez szükséges fanyag beszerzésére külön gyűjtést intéztünk és így az a mennyiség teljesen díjmentesen áll itt rendelkezésre 10—12 napon belül.

Igy nem kétséges, hogy Józseffalva feléül és így igazán megérdemeljük majd, hogy utó-jára ezt mondhassuk: Józseffalvát az egységes magyar társadalom építette fel, Istemben bizva, de minden erejének a latbavételével. És így igazán áldásos lesz ez a munka és a szó leg-nemesebb értelmében építés.

A csikvármegyei magyar népközség ideiglenes vezetőségében beállott változás kapcsán kérdést intéztünk Dr. Kolombán József tagozati elnök urhoz, aki az alábbi felvilágosítást adta:

Tény az, hogy a vezetőség egyes tagjai írásban bejelentették lemondásukat azzal, hogy nem óhajtják részletezni a lemondásuk indokait, azonban annyit mégis leközölték, hogy azért nem áll módjukban a szervezetben közreműködni, mivel a Népközség létesítése alkal-mával kilátásba helyezett munkatér és lehetőség az illetékes tényezők részéről nem lett biztosítva, többek között nem lettek kinevezve az újjászülletési frontba a magyar secció részére a tartományi és megyei titkárok.

Ezzel szemben a nyert felvilágosítások alapján közölnöm kell, hogy ezen titkári állásokra a kinevezések meg fognak történni, ami pedig a Népközség munkáját illeti az a jelen nehéz körülmények között is erős hittel és akarattal halad előre, mert egy élő szervezet minden akadályt le fog és le kell, hogy győzzön.

A jelen körülmények között a küzdelmek előli féltreállítás népünkre nézve végzetes lehet, mert, ha volt idő egy a mai az, amikor népünknek a vezetők részéről tanácsadásra szükség van, amit pedig csakis a Népközségi szervezet útján áll módunkban megadni.

A Népközségi tagoknak meg vannak a jogai, de meg a kötelezettségei is. Ezen kötelezettségeket az arra hivatottaknak kell vállalni bármilyen nehézségek árán is, mert erre kötelez a népünk iránti szeretet és megbecsülés.

Reméljük, hogy a vezetőség egyes tagjainak lemondása nem lesz végleges, ha pedig mégis az lenne, egy a fentt választ szellemben pótolhatjuk az elítávosítottak helyét és hisszük, hogy lesznek alkalmas emberek, akik vállalni fogják önzetlenül a történelmi idők nehéz keresztjének hordozását addig is, amíg mód és alkalom kínálkozik Népközségünk szervei választás útján való kiépítésére.

VÁKÁR, CSIKSZEREDA
könyvnyomda, könyv, papir-, író- és rajzszerkereskedés, könyvkötészet
Bratianu-uoca 58.

Szülők figyelmébe!
Az iskolai év kezdete alkalmából tisztelettel van szerencsém a n. é. község és t. szülők szives figyelmébe ajánlani ujonnan érkezett árunkkal dusan felszerelt

könyv-, írószer-, tan- és rajzszerkereskedésemet

Állandóan nagy raktár román és magyar tankönyvekben legjobb minőségű körzők, könyv- és tolltartók, író- és rajzszerkek, kítűnő gyártmányu hegedűk, hegedűhurok, hegedű-alkatrészek, festékek és festőszerek, valamint mindennemű iskolai felszerelési cikkekben.
Dus választékban kaphatók irodafelszerelési cikkek, díszlevegélpapírok, papírkülönlegességek, dísz- és ajándék művek, román és magyar ifjúsági iratok, izléses helybelli és művészeti képeslapok, irodalmi és zeneművek.

Könyvnyomdában minden e szakmába vágó munkák izléses, esimes kivitelben, jutányos árak mellett a legrövidebb idő alatt készülnek.	Könyvkötészetem elvéallja mindennemű iskolai, üzleti és más könyvek izléses és esimes bekötését és azok tartósságát garantálja.
---	---

Jutányos árak! Pontos kiszolgálás!

HIRDETÉSEKET
a legjutányosabb árak mellett
felvesz
A Csiki Lapok kiadóhivatala

Uj női-divat szalon!
A n. é. község szives tudomására hozom, hogy 1939 október hó elsőjén Csikszentkirályban, I. G. Duca (Gimnázium-u.) 118. szám alatt ismét megnyitom
női-divat szalonomat
és a legkényesebb ízlést is kielégítő munkaerővel állók a m. t. hölgyközség rendelkezésére.
Szives pártfogást kér:
Pauerné Orbán Emma női-divatszabó

10 holdas szántót vagy kaszálót keresek megvételre. Cim a kiadóhivatalban.

Inspectoratul Silvic Alba-Iulia.
No. 1676—1939 din 13—IX.

Publicațiune.
Se aduce la cunoștința generală, că în ziua de 23 Septembrie a. c., la ora 12 a. m., la fața locului, unde se află depozitate, se va vinde prin licitație publică orala materialul lemnos doborât de vânt, aflat în pădurea Capul Scurt din pădurea compos. Mercurea-Ciuc, în cantitate de 764 m. c. lemn de lucru de molid proprietatea compos. Mercurea-Ciuc.

Vânzarea se va face în loturi de câte 20—44 m. c. ficcare, cu respectarea art. 88—110 din legea Contabilității Publice, publicată în Monitorul Oficial Nr. 167 din 31 Iulie 1929.

Garanția provizorie este de Lei 10%, din prețul de strigare.
Informații detaliate se pot lua dela Ocolul Silvic Mercurea-Ciuc și Compososoratul Mercurea-Ciuc.

Șeful Ocolului Silvic M.-Ciuc:
Ing. Subinsp. Silv.
Indescifrabil.

No. 1676—1939 Insp.

Hirdetmény.

Közhirre tételik, hogy a folyó év szeptember hó 23-án d. e. 12 órakor, a csikszeredai Közbirtokosság »Kurtafeje« erdőterületen szóbeli árverés folytán a helyszinén 764 m³ megmunkálásra alkalmas fenyőfa lesz elérvezeve.

Az eladás 20—44 m³ csoportokba történik a számviteli törvény 88—110 §§ ainek betartásával, ami az 1929 évi július hó 31-én 167 sz. hivatalos lapban lett hirdetve.

A kikiáltási ár 10%-a bánatpénzképpen ideiglenesen leteendő.

Részletes felvilágosításokat a csikszeredai Erdő-gondnokságnál és a Közbirtokosság elnökségénél lehet szerezni.

A faanyag a csikszeredai Közbirtokosság tulajdona.
Mercurea-Ciuc, 1939 szeptember 13.

M.-Ciuci Erdőgondnokság hiv. főnöke.
Olvashatatlan névalírás.

Eladók: Eszesletes- és földszintes házak, épületek belsődégek, kaszálók, Tusnádfürdőn 1 szép telek, elköltözés miatt. Csiktaplocczán egy 3 holdas belsőség épületekkel. É-deklánt a Vákár-áztelbou.

MODELL KALAPOK
tis napenként új formák esős árban, megtekinthető
VENCZEL TANÁRNÉNÁL
Ugyanott készülnek mindenemű női kalapok esőrendű anyag beszerzésével. Kiszépítésként a legrövidebb idő alatt.
Mercurea-Ciuc, I. G. Bratianu (Gimnázium-uoca) 118. sz., a Sörház közelében.

„CSIKI LAPOK”
Politikai, közgazdasági és szépirodalmi lap
Előfizetési ár:
Példányonkénti ára 3 Lei. Megjelenik minden vasárnap ugyan egyre 40.- Félévre 80.-
Negyedévre 40.- Külföldre egy évre, 864.-
Magyarországra 12 Pengő.
Hirdetési díjak a legolcsóbban számítatnak. Közzététel nem adatként vérez.
Nyilttérli költségek díja soronkint Lei 2.-
Kiadóhivatal: Mercurea-Ciuc, Strada I. G. Bratianu 58

HEGEDŰÓRÁKAT
conservatoriumi módszer szerint, jutányosan ad:
SPRENZ GIZI, M.-Ciuc.
Str. I. G. Duca (Gimnázium-uoca) 130.